

วิธีดำเนินงาน



เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดัดแปลงจากแบบของลิก เกริร์ต<sup>1</sup> (The Likert Method of Summated Rating) และแบบเลือกตอบ (Multiple choice) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา เกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษ การสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. การวางแผนในการสร้างแบบสอบถาม

1.1 ศึกษาค้นคว้าจาก เอกสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ ตำรา ผลงานการวิจัย และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ บทความวิทยานิพนธ์ ดังกล่าวในบทที่ 2 รวมทั้งข้อคิดเห็นทัศนคติของบุคคลในวงการการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณลักษณะที่ดีของครู

1.2 จัดข้อมูลที่ได้ออกจากการศึกษาค้นคว้าเป็นหมวดหมู่ นำมากำหนดรายการขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูขึ้นเป็นการชั่วคราว โดยแบ่งเป็น 4 หมวด ดังนี้

- หมวด ก. ความรู้ของครู
  - ความรู้วิชาสามัญ
  - ความรู้วิชาครู

หมวด ข. ทักษะในการสอนของครู

หมวด ค. ทัศนคติของครู

หมวด ง. หน้าที่และงานของครู

(ดูในภาคผนวก)

<sup>1</sup>John W. Best, "The tools of research," Research in Education (New Jersey: Prentice-Hall Inc., Engle Wood Cliffs, 1974), p. 174.

## 2. การสร้างแบบสอบถามฉบับชั่วคราว

### 2.1 ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ประกอบด้วยแบบ

#### สอบถาม 2 ลักษณะ

2.1.1 แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยแยกเป็น 2 ส่วน คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาที่มีต่อครู และสภาพที่เป็นจริงในการปฏิบัติงานของครู แต่ละส่วนจะประกอบด้วยอัตราน้ำหนักความคิดเห็นตามลำดับตั้งแต่ 1 - 5 ดังความหมายต่อไปนี้

5	จำเป็นมากที่สุด	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ปฏิบัติมากที่สุด	รุ่มมากที่สุด
4	จำเป็นมาก	เห็นด้วย	ปฏิบัติมาก	รุ่มมาก
3	จำเป็น	เฉย ๆ ไม่แน่ใจ	ปฏิบัติบ้าง	รุ่มปานกลาง
2	จำเป็นน้อย	ไม่เห็นด้วย	ปฏิบัติน้อย	รุ่มน้อย
1	จำเป็นน้อยที่สุด	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ปฏิบัติน้อยที่สุด	รุ่มน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็น					สภาพที่เป็นจริง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<p>ท่านคิดว่าจำเป็นเพียงใดที่ครูจะต้องมีทักษะดังต่อไปนี้</p> <p>1. ความรู้เกี่ยวกับการอ่านทำนองเสนาะ</p> <p>2. ทักษะในการทำอุปกรณ์การสอน</p>										

2.1.2 แบบเลือกตอบ (Multiple choice) ประกอบด้วย 4 ตัวเลือก และให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

## 2.2 เนื้อหาของแบบสอบถาม

การสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 สร้างจุดมุ่งหมายเฉพาะของแบบสอบถามแต่ละข้อ (อยู่ในภาคผนวก) โดยอาศัยรายการขอบเขต หน้าที่ และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษาซึ่งกำหนดขึ้นชั่วคราว ในข้อ 1.2

2.2.2 สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาฉบับชั่วคราว จำนวน 265 ข้อ โดยใช้จุดมุ่งหมายเฉพาะเป็นแนวทาง และกำหนดให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 4 หมวด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

หมวด ก. ความรู้ของครู		
ความรู้วิชาสามัญ	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	30 ข้อ
	แบบเลือกตอบ	22 ข้อ
ความรู้วิชาครู	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	67 ข้อ
	แบบเลือกตอบ	10 ข้อ
หมวด ข. ทักษะในการสอน	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	15 ข้อ
	แบบเลือกตอบ	25 ข้อ
หมวด ค. ทศนคติของครู	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	16 ข้อ
	แบบเลือกตอบ	30 ข้อ
หมวด ง. หน้าที่และงานของครู	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	25 ข้อ
	แบบเลือกตอบ	25 ข้อ

## 3. การสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับชั่วคราว จำนวน 265 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ประกอบด้วยครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา และศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งกำลังศึกษาต่อ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน เมื่อปล้วยเดือนกันยายน 2518

## 3.2 การปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่ไ้ทดลองใช้จำนวน 10 ฉบับ มาตรวจสอบพิจารณา

ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ถูกต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น เช่น ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาที่คลุมเครือไม่ชัดเจน คำขอที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ออก โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้วิจัยเรื่องนี้ และนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย แผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ร่วมวิจัยจำนวน 15 คน หลังจากผ่านการพิจารณาถ้อยแถลงจากที่ประชุมแล้ว จึงได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 180 ข้อ จัดแยกเป็น 4 หมวด ได้ดังนี้

หมวด ก. ความรู้ของครู		
ความรู้วิชาสามัญ	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	15 ข้อ
	แบบเลือกตอบ	10 ข้อ
ความรู้วิชาครู	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	25 ข้อ
หมวด ข. ทักษะในการสอน	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	45 ข้อ
หมวด ค. ทศนคติของครู	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	30 ข้อ
	แบบเลือกตอบ	15 ข้อ
หมวด ง. หน้าที่และงานของครู	แบบมาตราส่วนประเมินค่า	25 ข้อ
	แบบเลือกตอบ	15 ข้อ

### ตัวอย่างประชากร

ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดราชบุรี ซึ่งมี 8 อำเภอ และ 1 กิ่ง จำนวน 100 คน เลือกโดยใช้วิธีสุ่มแบบ Stratified Random Sampling ตามระดับผู้บริหารการศึกษา 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับเขตและจังหวัด ได้แก่ ศึกษาธิการเขต ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าส่วนการศึกษา รวม 4 คน
2. ระดับอำเภอ ได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอ 8 คน หัวหน้าหมวดการศึกษา 9 คน รวม 17 คน
3. ระดับโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัด แยกเป็นอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

อำเภอเมือง	ชาย	16 คน	หญิง	3 คน
อำเภอจอมบึง	ชาย	12 คน		
อำเภอดำเนินสะดวก	ชาย	6 คน		
อำเภอบ้านโป่ง	ชาย	7 คน		
อำเภอโพธาราม	ชาย	9 คน		
อำเภอปากท่อ	ชาย	7 คน		
อำเภอบางแพ	ชาย	8 คน		
อำเภอวัดเพลง	ชาย	4 คน		
กิ่งอำเภอสวนผึ้ง	ชาย	7 คน		
รวม	ชาย	76 คน	หญิง	3 คน

รวมตัวอย่างประชากรทุกระดับเป็น ชาย 97 คน หญิง 3 คน รวม 100 คน

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสอบถามผู้บริหารการศึกษาในเขตจังหวัดราชบุรีด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งขอความยินยอมจากหัวหน้าส่วนการศึกษาจังหวัดราชบุรีช่วยแจกและรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยนับวันที่จะรับแบบสอบถามคืน (ประมาณ 2 สัปดาห์) การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดใช้เวลาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2518 ถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2519 แจกแบบสอบถามไป 100 ฉบับ การรวบรวมข้อมูลได้ผลสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ต่อไป

### การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ตอน โดยวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาทั้งหมดเกี่ยวกับขอบเขตหน้าที่และเกณฑ์มาตรฐานของครูประถมศึกษา โดยแยกดังนี้

#### 1. ตอนที่ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า

ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นผู้บริหารการศึกษา และสภาพที่เป็นจริง ในแต่ละข้อของแบบสอบถาม โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.56 - 5.0 หมายถึง จำเป็นมากที่สุด เห็นด้วยอย่างยิ่ง  
ปฏิบัติมากที่สุด รุนมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.56 - 4.55 หมายถึง จำเป็นมาก เห็นด้วย ปฏิบัติมาก  
รุมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.56 - 3.55 หมายถึง จำเป็น ไม่แน่ใจ ปฏิบัติบ้าง  
รุมานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.56 - 2.55 หมายถึง จำเป็นน้อย ไม่เห็นด้วย ปฏิบัติน้อย  
รุน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.0 - 1.55 หมายถึง จำเป็นน้อยที่สุด ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง  
ปฏิบัติน้อยที่สุด รุน้อยที่สุด
- เว้นแต่ข้อที่ 3 ในหมวดทัศนคติซึ่งมีความหมายตรงกันข้าม

## 2. ตอนที่ เป็นแบบเลือกตอบ

นำแบบสอบถามมาหาความถี่และหาร้อยละของจำนวนผู้ตอบในแต่ละข้อ  
เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบที่มีวุฒิ ป.ม. หรือเทียบเท่าขึ้นไป กับผู้ตอบที่มีวุฒิ ป.กศ.  
หรือเทียบเท่าลงมา กับเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบที่มีอายุราชการ 1 - 20 ปี  
และ 20 ปีขึ้นไป โดยการทดสอบค่า ไค-สแควร์ (chi - square)

สูตรสถิติที่ใช้ในการคำนวณ

### 1. ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

<sup>1</sup> ประคอง กรรณสูต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 4, พระนคร:  
ไทยวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 41.

## 2. ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. คือ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

N คือ จำนวนตัวอย่างประชากร

x คือ คะแนนดิบ

f คือ จำนวนผู้ตอบในแต่ละช่อง

3. การทดสอบค่า ไค-สแควร์<sup>3</sup>

$$\chi^2_{[df]} = \sum \left[ \frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]$$

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่า  $\chi^2_{[3]} = 7.82$

เมื่อ  $\chi^2$  คือ ค่า ไค-สแควร์

$f_o$  คือ ความถี่ของจำนวนผู้ตอบจากการเลือกคำตอบ

$f_e$  คือ ความถี่ที่คาดว่าจะมีผู้ตอบ

df คือ ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<sup>2</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 49.

<sup>3</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 125.